

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky predkladá návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) na základe úlohy B. 2 uznesenia vlády SR č. 558 zo 7.12.2016 k „Návrhu komplexného organizačného, finančného a legislatívneho riešenia problémov, ktoré spomaľujú transformáciu vlastníckych a užívateľských vzťahov k lesným pozemkom, vrátane náhrad podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov“.

Návrh zákona predstavuje časť pôvodného „návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony“, ktorý bol do pripomienkového konania (LP/2018/429 v dňoch 22.6.-13.7.2018) predložený na základe úlohy č. 7 na mesiac december z Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2017 ako aj na základe vyššie uvedenej úlohy B. 2 uznesenia vlády SR č. 558 zo 7.12.2016. Keďže však k tomuto pôvodnému návrhu ostali neodstránené niektoré rozpory s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a jedna hromadná pripomienka, predkladateľ prepracoval pôvodný návrh a zúžil ho len na zmeny vyplývajúce z vyššie uvedenej úlohy B. 2 uznesenia vlády SR č. 558 zo 7.12.2016. Zvyšná časť pôvodného návrhu bude predložená na rokovanie poradných orgánov vlády a na rokovanie vlády ako samostatný návrh po odstránení pretrvávajúcich rozporov.

Predkladaný návrh zákona v článku I. mení a dopĺňa zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“), v článku II. mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v článku III. zákon č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o nájme“) a v článku IV. mení a dopĺňa zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“).

V článku I. návrhu zákona je, v nadväznosti na úlohu B.2 uznesenia vlády SR č. 558 zo 7.12.2016, navrhnutá úprava niektorých ustanovení zákona o pôde. Ten, v čase svojho vzniku (účinnosť od 24.6.1991) určil, že nadobudnutím účinnosti tohto zákona, vzniká k poľnohospodárskej pôde a k lesným pozemkom „nájomný vzťah zo zákona“ (§ 22). Nesúlad medzi zákonom o lesoch a podmienkami zákona o pôde viazucimi sa k spôsobu ukončenia nájmu zo zákona spôsobuje v praxi množstvo problémov. Úpravami v zákone o pôde sa mení znenie jeho § 22 a § 22a, tak, aby proces ukončenia nájmu lesných pozemkov zo zákona a postup povinných a oprávnených osôb bol podrobnejšie a jednoznačnejšie konkretizovaný. Zmeny a úpravy v zákone o pôde sú navrhnuté v nadväznosti na úpravu zákona o lesoch a vytvárajú podmienky pre urýchlenie ukončenia reprivatizačného procesu. Citované uznesenie vlády určilo aj povinnosť vydania všeobecne záväzného právneho predpisu na určenie výšky nájomného za „nájom zo zákona“; súčasťou predkladaného materiálu je aj návrh takéhoto predpisu, ktorý umožní jednoducho a pritom exaktne určiť výšku nájomného k lesnému pozemku. Návrh úpravy zákona o pôde je spolu s úpravou zákona o lesoch spracovaný tak, aby navrhovaná právna úprava poňala a naplnila všetky ciele a úlohy, ktoré boli uvedené v materiáli schválenom vládou SR uznesením č. 558 zo 7.12.2016.

Článok II., v nadväznosti na zmeny v zákone o lesoch, mení a dopĺňa zákon

č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Článok III. návrhu zákona rieši úpravu súčasného znenia zákona o nájme tak, že problematika nájomných vzťahov k lesným pozemkom je z obsahu tohto zákona vyňatá. Táto problematika je následne samostatne rozpracovaná v rámci novely zákona o lesoch.

Návrh zákona v článku IV. mení a dopĺňa zákon o lesoch tak, aby kontinuita so zmenami navrhovanými v článku I. v zákone o pôde bola vzájomne koordinovaná v súlade cieľmi a úlohami, ktoré boli uvedené v materiáli „Návrh komplexného organizačného, finančného a legislatívneho riešenia problémov, ktoré spomaľujú transformáciu vlastníckych a užívateľských vzťahov k lesným pozemkom, vrátane náhrad podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov“, schválenom vládou SR uznesením č. 558 zo 7.12.2016.

V tomto kontexte sa zmeny a úpravy zákona o lesoch týkajú najmä oblasti odborného obhospodarovania lesa, v rámci ktorej sa umožňuje, za určitých podmienok, obhospodarovanie lesa viacerými obhospodarovateľmi aj na výmere menšej ako 0,5 ha. V nadväznosti na túto skutočnosť sa upravili kompetencie odborných lesných hospodárov a precizovala sa problematika a proces evidencie lesných pozemkov. Upravili sa niektoré ustanovenia na úseku hospodárskej úpravy lesa, v rámci ktorých sa zadefinoval postup rozdelenia jednotky priestorového rozdelenia lesa pre jednotlivých drobných obhospodarovateľov lesa, upravil sa postup vydávania výpisov z programu starostlivosti o les a precizovali sa niektoré ustanovenia súvisiace s osobou vyhotovovateľa programu starostlivosti o les. Osobitnú časť návrhu zákona v článku IV. tvorí novo doplnený diel 9, ktorým sa v nadväznosti na špecifiká lesného hospodárstva rozpracovala problematika nájomných vzťahov k lesným pozemkom. Pri úprave týchto nájomných vzťahov sa zároveň zadefinovali postupy a princípy pri podielových spoluvlastníkoch prenajímaného pozemku. Okrem uvedených všeobecných náležitostí nájomných vzťahov k lesným pozemkom, návrh upravuje aj ďalšie špecifiká nájomného vzťahu k lesným pozemkom vo vlastníctve štátu alebo vo vlastníctve neznámych vlastníkov a aj špecifiká nájomného vzťahu k lesným pozemkom dotknutým realizáciou projektu pozemkových úprav. Predkladaný návrh zákona zavádza aj inštitút osobitného obhospodarovania lesa, pričom tento inštitút odstraňuje právne vákuum v tejto oblasti.

Uvedené návrhy sú spracované s ohľadom najmä na drobného vlastníka lesných pozemkov a jeho práva v kontexte na špecifikum lesného hospodárstva a lesného majetku ako takého a aj s ohľadom na ústavnú ochranu lesných pozemkov. V tomto zmysle sa v predkladanom návrhu zapracovali aj niektoré poznatky z aplikačnej praxe. Ide najmä o oblasť ochrany lesných pozemkov ktorej prehodnotením a návrhom úprav niektorých ustanovení sa umožní jednoznačná, prehľadná a jednoduchšia ochrana lesných pozemkov, vrátane zjednodušenia súvisiacich postupov a konaní. Zároveň sa upravuje aj oblasť odborných spôsobilostí v lesníctve a v nadväznosti na navrhované zmeny sa primerane upravili aj kompetencie orgánov štátnej správy lesného hospodárstva.

Komplexné riešenie problematiky prinavracania vlastníckych a užívacích práv k lesným pozemkom vyžaduje riešiť aj problematiku pozemkových úprav. V rámci tohto materiálu sa však zmena a doplnenie zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov nenavrhujeme, pretože v rámci rozpracovania programového vyhlásenia vlády SR na podmienky rezortu pôdohospodárstva sa predpokladá vypracovanie návrhu nového zákona o pozemkových úpravách riešiaceho problematiku pozemkových úprav v ich celej šírke, nielen na lesných pozemkoch.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi ústavného súdu, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská

republika viazaná, ako aj s právnymi aktmi Európskej únie.